

произход. Такава е и позицията на четвъртокласниците от СОУ "Св. св. Кирил и Методий", попълнили анкетата.

Анализ на "б" отговорите

Мотивите за да бъдат класовете смесени са в посока, че това ще помогне на ромските деца да учат по-добре български език, което означава, че и по-бързо ще се социализират. Вж. някои от отговорите: *Ще се адаптират по-бързо; Ще се интегрират; Ромските деца ще вземат пример от българчетата; Трябва да се приобщят към другите деца и така няма да се чувстват изолирани; Така ще се осигури по-бързата им адаптация към българското училище, а оттук и към обществото ни.*

Изнесените данни и представените мотиви за еднородните и за смесените класове показват, че *все още твърде много трябва да се работи по посока на утвърждаване на мнението, че роми и българи трябва да учат заедно.*

10. Определете ромите с едно изречение.

Интересно е да се разбере как студентите определят ромите. Тези, които ги характеризират отрицателно, са 22 на брой, което съставлява 70,9%. Характеристиките, които дават, са свързани с външния им вид, с възпитанието, с някои техни морални качества. Срв. някои от определенията: *Ромите са недисциплинирани, неамбициозни и безотговорни; крадци, лицемерни и неграмотни; нахални, мръсни, крадливи; хора, с които не бих работил с удоволствие; коварни, хитри, пресметливи, готови да ти забият нож в гърба.* В една от анкетните карти присъства следното определение: *Ромите са малцинствена група, която има много проблеми и не допринася с нищо за развитието на обществото.* Друг студент пише: *Ромите са пресметливи, опасни и не могат да бъдат интегрирани, докато самите те не пожелаят това.* Това е единственият отговор, в който се забелязва нещо по-различно: интеграцията на ромите зависи не само от българите, но и от самите роми, от тяхното желание. С други думи, за разлика от многото определения, дадени за ромите, и от учениците, и от студентите, в които интеграцията се представя като единствено задача на обществото ни, то това е единственият отговор, в който се посочва, че този процес е и тяхна задача, зависеща от тяхното желание. Следователно процесът на интеграция е двупосочен: зависи от българското общество, но и от самите роми. В анкетите съществуват и съвсем кратки определения за ромското малцинство: "проблемно малцинство", "бързо нарастващо проблемно малцинство".